

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419011059
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petr Kaňa
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4419011059.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Stanislava Libanta a JUDr. Štefana Hrvolu, v trestnej veci proti obžalovanému P. X. a spol. pre zločin porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, odsek 3 písmeno a/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovaného P. X. proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 28.05.2020, č.k. 1T/65/2019-582, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28. júla 2020, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, d/ Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo vzťahu k obžalovanému P. X. a podľa § 324 Trestného poriadku aj vo vzťahu k obžalovanému mladistvému G. I..

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku

obžalovaný mladistvý G. I., narodený XX.XX.XXXX v A. N., trvale bytom T. A.G., N. ulica XX/XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch

obžalovaný P. X., narodený XX.XX.XXXX v A. N., trvale bytom T. A.G., J.. Q. XXX/X, toho času vo väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Nitre od 09.07.2019,

s a u z n á v a j ú z a v i n n ý c h, ž e

1/ dňa 08.07.2019, v čase od 23:30 h do 23:45 h, v obci T. A.G., na J. T. cesta č. XXX/XX, po predchádzajúcej vzájomnej dohode aj s ďalšou samostatne trestne stíhanou osobou vošli na oplotený pozemok tam stojaceho rodinného domu, a to takým spôsobom, že preliezli oplotenie rodinného domu na prilahlý pozemok rodinného domu vysoké 180 cm, kde z odomknutej garáže odcudzili 1 ks elektrickej kosačky značky Mountfield červenej farby, 1 ks elektrickej kosačky značky Hecht, červenej farby so zberným košom červenej farby, 1 ks plynovej fľaše modrej farby s regulátorom, čím poškodeným manželom M. E., narodenej XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom T. A.G., J. T. cesta č. XXX/XX a U. E., narodenému XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A.G., Ulica T. cesta č. XXX/XX, spôsobili škodu vo výške 150,00 eur,

pričom obžalovaný P. X. sa tohto konania dopustil aj napriek skutočnosti, že

- bol dňa 16.11.2018 za obdobný čin - priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov postihnutý blokovou pokutou nezaplatenou na mieste v sume 30,00 Eur, číslo pokutového bloku: B - B - XXXXXXX, vydaným obcou T. A.G.,

- bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. OT 59/19 zo dňa 07.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.06.2019, odsúdený pre prečin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 212 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona,

2/ obžalovaný P. X.

dňa 16.06.2019, v presne nezistenom čase vo večerných hodinách, vošiel cez otvorenú bránku na dvor rodinného domu v obci T. A.G., na O. ulici č. XXXX/XX, ktorý obýva poškodená B. X., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A.G., O. ulica č. XXXX/XX, a poškodený C. X., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A.G., O. ulica č. XXXX/XX, kde z dvora rodinného domu odniesol tam odstavený neuzamknutý dámsky bicykel zlatohnedej farby značky Kenzel, ktorý nasledujúci deň v obci T. A.G. predal, čím takto poškodenej B. X., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A.G., O. ulica č. XXXX/XX, spôsobil odcudzením bicykla škodu vo výške 75,00 eur, a tohto konania sa dopustil aj napriek skutočnosti, že

- bol dňa 16.11.2018 za obdobný čin - priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov postihnutý blokovou pokutou nezaplatenou na mieste v sume 30,00 Eur, číslo pokutového bloku: B - B - XXXXXXXX, vydaným obcou T. A.G., a
- bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. OT 59/19 zo dňa 07.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.06.2019, odsúdený pre prečin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 212 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona,

t e d a

obžalovaný mladistvý G. I. v bode 1/

spoločným konaním neoprávnene vnikol do obydlia iného, spáchal čin prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu a najmenej s dvoma osobami,

obžalovaný P. X. v bodoch 1/ a 2/

- sčasti spoločným konaním a sčasti samostatne neoprávnene vnikol do obydlia iného, spáchal čin prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu a najmenej s dvoma osobami,

- prisvojil si cudziu vec tým, že sa jej zmocnil a bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý a spáchal čin, hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený,

č í m s p á c h a l i

obžalovaný mladistvý G. I. v bode 1/

prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, c/ Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku (ďalej len „Trestný zákon“) spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona;

obžalovaný P. X. v bodoch 1/ a 2/

sčasti samostatne a sčasti spolupáchateľstvom pokračovací prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, c/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona.

Za to

u k l a d á

obžalovanému mladistvému G. I.

podľa § 194 odsek 2 Trestného zákona s použitím § 117 odsek 1 Trestného zákona, zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l/ Trestného zákona a priťažujúcu okolnosť podľa §

37 písmeno m/ Trestného zákona, aplikujúc § 38 odsek 2 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 1 (jedného) roka a 6 (šiestich) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 117 odsek 4 Trestného zákona obžalovaného mladistvého na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých.

obžalovanému P. X.

podľa § 194 odsek 2 Trestného zákona zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l/ Trestného zákona a prirážajúce okolnosti podľa § 37 písmeno h/, m/ Trestného zákona, aplikujúc § 38 odsek 2, 4 a § 41 odsek 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

o d ť o v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Nové Zámky (ďalej „súd I. stupňa“) uznal :

1/ obžalovaného mladistvého G. I. za vinného v bode 1/ pre spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona s obžalovaným P. X. a obžalovaným A. X. (vylúčeným na samostatné konanie) spáchaný zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, c/, odsek 3 písmeno a/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona, a

2/ obžalovaného P. X. za vinného v bodoch 1/ a 2/ pre v časti spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona v bode 1/ s obžalovaným mladistvým G. I. a obžalovaným A. X. (vylúčeným na samostatné konanie) a v časti samostatným konaním v bode 2/ pokračovací zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, c/, odsek 3 písmeno a/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona účinného do 31.07.2019, na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 08.07.2019, v čase od 23:30 h do 23:45 h, v obci T. A.G., na Ulici T. cesta č. XXX/XX, po predchádzajúcej vzájomnej dohode aj s A. X. (vylúčeným na samostatné konanie) vošli na oplotený pozemok tam stojaceho rodinného domu, a to takým spôsobom, že preliezli oplotenie rodinného domu na priľahlý pozemok rodinného domu vysoké 180 cm, kde z odomknutej garáže odcudzili 1 ks elektrickej kosačky značky Mountfield červenej farby, 1 ks elektrickej kosačky značky Hecht, červenej farby so zberným košom červenej farby, 1 ks plynovej fľaše modrej farby s regulátorom, čím poškodeným manželom M. E., narodenej XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom T. A.G., J. T. cesta č. XXX/XX a U. E., narodenému XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A. N., J. T. cesta č. XXX/XX, spôsobili škodu vo výške 150,00 Eur,

pričom obžalovaný P. X. sa tohto konania dopustil aj napriek skutočnosti, že bol dňa 16.11.2018 za obdobný čin - priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov postihnutý blokovou pokutou nezaplatenou na mieste v sume 30,00 Eur, číslo pokutového bloku: B - B - XXXXXXX, vydaným obcou T. A.G.,

a tohto konania sa obžalovaný P. X. dopustil aj napriek skutočnosti, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 0T/59/19 zo dňa 07.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.06.2019, odsúdený pre prečin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 212 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona,

2/ obžalovaný P. X. samostatným konaním

dňa 16.06.2019, v presne nezistenom čase vo večerných hodinách, vošiel cez otvorenú bránu na dvor rodinného domu v obci T. A. N., na O. ulici č. XXXX/XX, ktorý obýva poškodená B. X., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A. N., O. ulica č. XXXX/XX, a poškodený C. X., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A.G., O. ulica č. XXXX/XX, kde z dvora rodinného domu odniesol tam odstavený neuzamknutý dámsky bicykel zlatohnedej farby značky Kenzel, ktorý nasledujúci deň v obci T. A. N. predal, čím takto poškodenej B. X., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom T. A.G., O. ulica č. XXXX/XX, spôsobil odcudzením bicykla škodu vo výške 75,00 Eur,

a tohto konania sa dopustil aj napriek skutočnosti, že bol dňa 16.11.2018 za obdobný čin - priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov postihnutý blokovou pokutou nezaplatenou na mieste v sume 30,00 Eur, číslo pokutového bloku: B - B - XXXXXXXX, vydaným obcou T. A.G.,

a tohto konania sa dopustil aj napriek skutočnosti, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. OT/59/19 zo dňa 07.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.06.2019, odsúdený pre prečin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 212 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona.

Za to súd I. stupňa uložil obžalovanému mladistvému G. I. podľa § 194 odsek 3 Trestného zákona s použitím § 117 odsek 1, § 38 odsek 2, 5 Trestného zákona, pri nezistení poľahčujúcich ani priťažujúcich okolností trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov.

Podľa § 117 odsek 4 Trestného zákona obžalovaného na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých.

Obžalovanému P. X. uložil podľa § 194 odsek 3 Trestného zákona s použitím § 38 odsek 2, 4 Trestného zákona, pri nezistení poľahčujúcich okolností a zistení priťažujúcich okolností podľa § 37 písmeno h/, m/ Trestného zákona, aplikujúc § 41 odsek 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona obžalovaného na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný P. X., napádajúc rozsudok vo výrokoch o vine a treste sa ho týkajúcich.

V písomných dôvodoch odvolania predložených prostredníctvom obhajcu zopakoval, že nepopiera spáchanie oboch skutkov pôvodne dvoch samostatných obžalôb (pozn.: vo vzťahu ku skutku v bode 2/ napadnutého rozsudku vykonal vyhlásenie o uznaní viny), avšak namieta právnu kvalifikáciu skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku, konkrétne v časti právneho posúdenia skutku aj podľa odseku 3 písmeno a/ ustanovenia § 194 Trestného zákona, a teda zohľadnenie ako znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty spáchanie činu voči chránenej osobe, v danom prípade konkrétne osobe vyššieho veku.

V tejto súvislosti poukázal na publikované rozhodnutie pod č. 117/2014 Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej tiež "judikát").

V kontexte tohto judikátu zdôraznil, že pre naplnenie namietaného kvalifikačného momentu nepostačuje objektívny, i v danej veci preukázaný fakt, že poškodenými v skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku boli osoby vyššieho veku (nad 60 rokov veku) a nepostačuje ani samotná vedomosť páchatela o tomto veku poškodeného, resp. poškodených, zdôrazňujúc tú podmienku v zmysle § 139 odsek 2 Trestného zákona, že páchatel túto okolnosť (vek) musí spájať s eventuálne menším odporom alebo slabšou odvetou.

Namieta už to, že by bolo preukázané, že on mal vedomosť o tom, že s ďalšími dvoma osobami idú vykradnúť dom, v ktorom bývajú osoby vyššieho veku.

S úvahami súdu I. stupňa v tejto otázke nesúhlasí. Tento mal vraj preukázané, že do domu E. išli práve preto, že v prípade prichytenia tak on aj spolupáchatelia očakávali menší odpor od poškodených. Možnosť prijatia takejto konštatácie si súd vraj pri vyhodnotení dôkazov dovolil preto, že táto skutočnosť je preukázaná „nepriamo“ z vyjadrenia obžalovaného G. I.. Súd vo svojej úvahe ide ďalej, keď tvrdí, že práve výpoveď I. o tom, že nehnuteľnosť poškodených bola z krčmy vzdialená približne pol hodiny, nasvedčuje tomu, že vraj jednoznačne šiel do tohto domu s úmyslom a vedia o tom, kto tento dom obýva.

Do kontextu právnej vety spomínaného judikátu nezapadá ani ďalšie konštatovanie súdu I. stupňa, ktorým sa snažil do vyhodnotenia celého deja vziať aj jeho, keď vypíchal tú časť jeho výpovede, že kradnúť išli preto, aby získali za odcudzené veci peniaze a mohli potom požívať alkoholické nápoje, pričom s týmto motívom sa mohli dopustiť trestnej činnosti hocikde inde v dedine, a to aj bližšie ku krčme, ale v rozpore s tým, čo by bolo logickejšie, vraj išli priamo do domu poškodených, lebo vedeli, kto tam býva najmä ak pochádzajú z jednej obce.

Ani v zmysle citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu nie je rozhodujúce, alebo nie je rozhodujúce len to, aby vedel, kto v nehnuteľnosti býva (že túto nehnuteľnosť obývajú osoby vo vyššom veku), pričom

sám vypovedal tak, že manželov E. z obce T. A.G. nepoznal osobne a ani nemal dovtedy vedomosť o tom, kto v inkriminovanom dome býva. Je to aj logické, keď sa bránil tým, že dlhší čas svojho detstva žil v zahraničí, do obce T. A.D. sa vrátil relatívne nedávno, pričom obec T. A.D. je jedna z najväčších obcí v rámci Slovenska, preto nie je možné, aby poznal všetkých obyvateľov obce a tak, ako to odznelo aj v záverečnej reči jeho obhajcu, jeho obzor záujmu, ako mladého človeka nebol upriamený na tento segment obyvateľstva, zvlášť tak starých ľudí, ako vysvitlo, že manželia E. boli.

Aj za predpokladu, že by z dokazovania vyplynulo, že mal nepochybne vedomosti o tom, že nehnuteľnosť, ktorú vykradli, obývajú osoby vo veku, v ktorom sú už chránené, z dokazovania nevyplýva žiadnym spôsobom, že by túto svoju vedomosť chcel využiť a zneužiť na to, aby lup získal ľahšie a bez problémov. Tak, ako bolo v priebehu dokazovania, či už na súde alebo v prípravnom konaní preukázané, všetci traja boli pod vplyvom alkoholu, čo znamená, že v tom momente bola zrejme aj jeho ovládacia schopnosť pod jeho vplyvom znížená. Preto keď niektorý zo spoluobvinených, možno že to bol práve I., navrhol, že idú vykradnúť nehnuteľnosť, ani nevie, či spomenul meno E. a ani si nepamätá, či hovoril o tom, v akom veku sú majitelia tejto nehnuteľnosti. Jednoducho šiel, lebo išli aj ostatní dvaja, v duchu nevyhodnocoval tie okolnosti, ktoré sú subjektívne dôležité z hľadiska citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu na vyhodnotenie toho, že je možné použiť v danom prípade vyššiu trestnú sadzbu. Aspoň mu to nebolo dokázané bez akejkoľvek pochybnosti v zmysle jednej zo základných zásad a piliera nášho trestného práva, t.j., že vina musí byť obžalovanému bez akejkoľvek pochybnosti preukázaná. Súd by mal preto postupovať v zmysle zásady in dubio pro reo, t.j. v pochybnostiach dôkazy vyhodnotiť v jeho prospech, čo by znamenalo v prípade skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku nepoužiť, resp. pominúť kvalifikáciu v zmysle § 194 odsek 3 Trestného zákona.

Navrhol preto, aby odvolací súd podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, d/ Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok s tým, aby podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol pri uznaní ho za vinného v skutku v bode 1/ bez jeho právneho posúdenia podľa § 194 odsek 3 písmeno a/ Trestného zákona, inak v zmysle napadnutého rozsudku a v takto zmiernenej trestnej sadzbe mu uložil primeraný úhrnný trest odňatia slobody so zaradením na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obžalovaný (aj prostredníctvom obhajkyne) zotrval na podanom odvolaní aj písomne predloženej odvolacej argumentácii, a to aj v konečnom návrhu.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra, hodnotiac napadnutý rozsudok vo vzťahu k odvolateľovi ako správny, a to aj v časti ním namietanej právnej kvalifikácie, navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou - obžalovaným P. X. - nezistiac dôvody na postup v zmysle § 316 odsek 1, 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom neopomenul skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Odvolací súd primárne konštatuje, že súd I. stupňa na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie v rozsahu predpokladanom v § 2 odsek 10 Trestného poriadku, pričom sa nedopustil takých procesných pochybení, ktorými by porušil právo obžalovaného na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Na podklade vykonaných dôkazov dospel v zmysle § 2 odsek 12 Trestného poriadku i k správnym skutkovým zisteniam, ktoré premietol do tzv. skutkovej vety napadnutého rozsudku.

Dopustil sa však pochybenia pri právnej kvalifikácii skutku formulovanom v bode 1/ napadnutého rozsudku, keď tento právne posúdil (okrem správneho právneho posúdenia pokračovacieho prečinu krádeže) aj ako pokračovací zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2, písmeno b/, c/, odsek 3 písmeno a/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona, keď práve kvalifikačný moment upravený v odseku 3 písmeno a/ naposledy citovaného ustanovenia hodnotí odvolací súd v súlade s odvolacími námietkami ako nesprávny.

Publikované rozhodnutie pod č. 117/2014 Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, na ktoré poukázal správne i odvolateľ, k otázke zavinenia vo vzťahu k okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby a podmienkam použitia kvalifikačného pojmu „chránená osoba“, obsahuje právny záver, podľa ktorého :

Ustanovenie § 18 Trestného zákona a ustanovenie § 139 ods. 2 Trestného zákona upravujú spôsob riešenia dvoch odlišných právnych otázok a to jednak otázku zavinenia vo vzťahu k okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, a jednak ďalšiu podmienku použitia osobitného kvalifikačného pojmu chránenej osoby, spočívajúcu v súvislosti spáchania činu s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Taká súvislosť musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatela aj subjektívne.

V zmysle § 139 ods. 2 Tr. zák. možno spáchanie činu voči (na) osobe vyššieho veku (§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák.) považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatela spáchať trestný čin.

Taká subjektívna súvislosť, primeraná postaveniu alebo stavu chránenej osoby, sa vyžaduje aj pri kvalifikačnom použití ostatných ustanovení uvedených v § 139 ods. 1 pod písmenami a/ až d/ a f/ až i/ Tr. zák.

Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že aj okolnosť, ktorá zakladá tzv. kvalifikovanú skutkovú podstatu musí byť súčasťou tzv. skutkovej vety odsudzujúceho výroku rozsudku.

V zmysle stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod č. 14/2019 Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (okrem iného) skutková veta odráža faktické okolnosti, ktoré sú právne relevantné z hľadiska základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, teda kvalifikačne použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona ...

Pokiaľ teda súd I. stupňa dospel k záveru, že okolnosť kvalifikovanej skutkovej podstaty - spáchanie činu na chránenej osobe - osobe vyššieho veku bola dokazovaním preukázaná, tento hodnotiaci záver k vykonanému dokazovaniu mal premietnuť do skutkovej vety rozsudku.

Dátum narodenia poškodených nepostačuje, keď je z neho zrejмый len vek konkrétneho poškodeného v čase skutku, čo je však len objektívna podmienka použitia označeného kvalifikačného momentu v zmysle vyššie citovaného judikátu (R 117/2014, a vid' aj jeho odôvodnenie), pričom skutkovo treba vyjadriť aj subjektívnu súvislosť spočívajúcu v tom, že spája spáchanie činu s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatela spáchať trestný čin.

Odhliadnuc od uvedeného však v posudzovanej trestnej veci ani z vykonaného dokazovania vyššie uvedená „subjektívna súvislosť“ nevyplýva tak vo vzťahu k obžalovanému - odvolateľovi ani vo vzťahu k toho času už odsúdenému mladistvému G. I., keď popri objektívnej okolnosti - že poškodení v čase skutku boli osobami vo veku presahujúcim 60 rokov (teda osobami vyššieho veku - § 127 odsek 3, § 139 odsek 1 písmeno e/ Trestného zákona) subjektívna súvislosť preukázaná nebola.

Jediným dôkazom k posudzovanej otázke sú výpovede obžalovaného mladistvého G. I. (z prípravného konania z 09.07.2019 - čítaná procesne korektným spôsobom na hlavnom pojednávaní a z hlavného pojednávania zo 16.04.2020), ktorý nepotvrdil nič iné ako to, že nápad kraďnúť v konkrétnom dome poškodených (z trojice osôb) bol jeho, vedel, že tam býva stará žena (ako stará nevedel) a to, že tam býva stará žena vedeli aj A. a P. X. (ale nevedeli ako stará).

Samotný dôvod páchatelov spáchať žalovanú trestnú činnosť práve v inkriminovanom dome z dôvodu, že ho obývajú osoby vyššieho veku, aby tak bol vyšší predpoklad úspešnejšieho, resp. menej rizikového vykonania činu však zo žiadneho dôkazu nevyplýva, a ani z vyjadrenia toho času už odsúdeného I. ho nemožno vyvodiť.

I keď indície v prípade krádeží vlámaním do nehnuteľností starších osôb, o tom, že k vytipovaniu „vhodnej nehnuteľnosti“ na taký čin môže byť motivovaný práve faktom obývania nehnuteľnosti staršími osobami, vo všeobecnosti často prítomné sú, ako je tomu i v posudzovanom prípade, vyššie citované publikované rozhodnutie zjavne kladie vyššie nároky na posudzovanie kvalifikačného momentu - spáchania činu na chránenej osobe s dôrazom na subjektívnu súvislosť v zmysle § 139 odsek 2 Trestného zákona,

podľa ktorého ustanovenie odseku 1 (ktoré vymenúva okruh chránených osôb, medzi ktoré patrí i osoba vyššieho veku) sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Fakticky ide o požiadavku na dôkazné preukázanie i motívu a pohnútky vo vzťahu ku konkrétnemu trestnému činu, ktorý by v trestnoprávnej praxi mal viesť primárne už orgány prípravného konania k náležitému a precíznejšiemu výsluchu obvinených a svedkov aj k týmto otázkam, a to už v prvotnom štádiu vyšetrovania (resp. skráteného vyšetrovania), pretože dôkazne uvedené skutočnosti často nemožno zistiť z iných dôkazov ako výpovedí samotných obvinených, resp. svedkov, keďže ide o preukázanie vnútorného vzťahu páchateľa ku konkrétnemu trestnému činu, ktorý sa nevyhnutne v konkrétnych jeho skutkových okolnostiach (hoci trestnoprávne relevantných a zistiteľných často i dôkazmi objektívnej povahy) nemusí odraziť.

S poukazom na uvedený judikát (R 117/2014), spáchanie činu na chránenej osobe nemožno vyvodzovať už len zo samotného veku poškodeného v čase činu a je nevyhnutné dokazovať i vyššie uvedené „subjektívne súvislosti“, bez preukázania ktorých je dôkazný stav nevyhnutné hodnotiť v intenciách zásady hodnotenia dôkazov „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) a v prípade nepreukázania tejto súvislosti preto nepoužiť pri právnej kvalifikácii činu znak kvalifikovanej skutkovej podstaty - spáchanie činu na chránenej osobe (okrem iných i osobe vyššieho veku).

Odôvodnenie súdu I. stupňa v jeho úvahách k posudzovanej otázke preto neobstojí ako príliš hypotetické, založené len na predpoklade bez dôkazného základu v závere, že páchatelia sa rozhodli spáchať (a napokon spáchali) žalovanú trestnú činnosť v konkrétnej nehnuteľnosti práve preto, že v prípade prichytenia očakávali menší odpor od poškodených, odvolávajúc sa len na výpoveď pôvodne spoluobžalovaného I. (ktorý to nepotvrdil) a úvahu, že pokiaľ páchatelia poňali úmysel (v krčme) kraďnúť veci, aby ich predali a mali za čo piť, mohli ich predsa (ak by spáchanie činu nespájali s menším odporom starších poškodených) ukradnúť aj bližšie krčmy než bola nehnuteľnosť poškodených. Hoci to tak nepochybne byť mohlo, podstatné je, že dokázané to obžalovanému nebolo.

Na podklade uvedeného odvolací súd vyhovel odvolaniu obžalovaného P. X.. Na nezmenenom skutkovom základe (vo vzťahu k napadnutému rozsudku) okrem nepatrných formálnych korekcií, ho preto po zrušení napadnutého rozsudku uznal za vinného v čiastkových útokoch bodoch 1/ a 2/ pre pokračovací prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, c/ Trestného zákona (t.j. bez jeho právneho posúdenia aj podľa odseku 3 písmeno a/ ustanovenia § 194 Trestného zákona), vo zvyšnej časti bez zmeny právneho posúdenia oboch čiastkových útokov.

Na tom základe obžalovanému ukladal trest v trestnej sadzbe v základe vyplývajúcej z § 194 odsek 2 Trestného zákona (1 až 5 rokov odňatia slobody) pričom zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l/ Trestného zákona a priťažujúce okolnosti podľa § 37 písmeno h/, m/ Trestného zákona, aplikujúc § 38 odsek 4 Trestného zákona v dôsledku prevahy priťažujúcich okolností dospel k sprísnenej trestnej sadzbe (zvýšením jej dolnej hranice o tretinu) k sadzbe 2 roky a 4 mesiace až 5 rokov odňatia slobody.

Na rozdiel od napadnutého rozsudku, bez zmeny dvoch priťažujúcich okolností podľa § 37 písmeno h/, m/ Trestného zákona, ktoré mu súd I. stupňa priznal správne, obžalovanému odvolací súd priznal aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l/ Trestného zákona, t.j. že sa priznal k súdnej trestnej činnosti a túto úprimne oľutoval.

Z postoja obžalovaného k posudzovanej trestnej činnosti totiž nepochybne vyplýva, že k spáchaniu oboch žalovaných skutkov sa priznal, k skutku v bode 2/ vykonal i vyhlásenie o uznaní viny (§ 257 Trestného poriadku) a pokiaľ také vyhlásenie nevykonal ohľadne skutku v bode 1/, z jeho obrany je zrejmé, že tomu tak bolo z dôvodu nestotožnenia sa s právnym posúdením tohto skutku práve z dôvodu, s ktorým v odvolacom konaní uspel. Súčasne zo žiadnych konkrétnych prejavov obžalovaného nevyplývalo, že by jeho priznanie nebolo úprimné, preto bolo namieste mu túto poľahčujúcu okolnosť priznať.

V takto určenej trestnej sadzbe obžalovanému uložil trest odňatia slobody bez jeho podmieneného odkladu v jej hornej polovici. V úvahách pri ukladaní druhu i výmeru trestu zohľadnil jeho doterajšiu

recidívu trestnej činnosti, majetkovej nevynímajúc, keď v mladom veku (v čase spáchania súdnej trestnej činnosti 21 rokov) sa dostal do kolízie s Trestným zákonom už v troch prípadoch. Ďalej fakt, že posudzovanej trestnej činnosti sa dopustil v podstate bezprostredne po jeho skoršom odsúdení za obdobný prečin krádeže (07.06.2019), keď posudzované skutky sú zo 16.06.2019 a 08.07.2019. Z priestupkových právoplatných postihov sa priestupku proti majetku dopustil 13.05.2019, 28.05.2019 a 16.11.2018. Uvedené skutočnosti svedčia záveru, že predchádzajúce ani priestupkové ani trestnoprávne postihy (nespojené s odňatím slobody) na obžalovaného zjavne nemali požadovaný výchovný ani preventívny účinok. V posudzovanej trestnej veci je obžalovaný odsudzovaný za dva (v procesnom zmysle) skutky a 2 trestné činy. Bez povšimnutia odvolacím súdom nezostal ani fakt, že skutku (resp. čiastkovom útoku) v bode 1/ sa dopustil s mladistvou osobou, po tom ako spolu konzumovali alkohol, čo tiež zvyšuje závažnosť jeho konania. Navyše z hodnotenia jeho správania počas výkonu väzby v posudzovanej veci (od 09.07.2019) bol opakovane disciplinárne potrestaný za „neplnenie zákonných povinností, simulovanie a sebapoškodzovanie.“

Za trest súladný so základnými zásadami pre ukládanie trestov v § 34 Trestného zákona odvolací súd, na podklade súhrnu vyššie uvedených okolností daného prípadu a osobných pomerov obžalovaného, hodnotil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, pretože doposiaľ nebol vo výkone trestu odňatia slobody.

Odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok aj vo vzťahu k toho času už právoplatne odsúdenému mladistvému G. I., hoci tento nepodal proti nemu odvolanie, resp. v jeho prospech tak nevykonala ani iná na to oprávnená osoba, aplikujúc tak zásadu upravenú v § 324 Trestného poriadku beneficium cohaeionis (dobrodienie v prospech) tým spôsobom, že ak je dôvod, na ktorého základe rozhodol odvolací súd v prospech niektorého obžalovaného, na prospech aj ďalšiemu spoluobžalovanému alebo zúčastnenej osobe, ktorá nepodala odvolanie, rozhodne odvolací súd vždy aj v ich prospech. Rovnako rozhodne v prospech obžalovaného, ktorému je na prospech dôvod, na ktorého základe rozhodol v prospech zúčastnenej osoby.

Aplikácia tejto zásady je obligatórna (odvolací súd "rozhodne", nie "môže rozhodnúť"), preto pri splnení uvedených podmienok je odvolací súd povinný rozhodnúť aj v prospech spoluobžalovaného (alebo zúčastnenej osoby).

Už vyššie uvedené dôvody, ktoré odvolací súd viedli k zrušeniu napadnutého rozsudku vo vzťahu k obžalovanému P. X., primárne už vo výroku o vine (a len v nadväznosti na tento výrok aj vo výroku o treste) sú totiž vo vzťahu k mladistvému G. I. identické a sú mu rovnako na prospech.

Zmena odôvodňujúca zmiernenie právnej kvalifikácie skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku vo vzťahu k obžalovanému P. X., a skutková spojitosť spoločného konania oboch menovaných nepochybne vedie k záveru, že vo vzťahu k mladistvému obžalovanému G. I. mal byť uvedený skutok právne posúdený ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, 2 písmeno b/, c/ Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, teda bez jeho kvalifikácie ako zločinu podľa odseku 3 písmeno a/ ustanovenia § 194 Trestného zákona.

Tento záver nachádza svoj odraz aj v trestnej sadzbe odňatia slobody, v ktorej je na mieste - po zrušení napadnutého rozsudku aj vo výrokoch o vine a treste, týkajúcich sa jeho osoby, pri zmiernení právnej kvalifikácie skutku v bode 1/ v jeho prospech - tomuto spolupáchatelovi ukladať trest v základnej sadzbe 1 až 5 rokov odňatia slobody (§ 194 odsek 2 Trestného zákona), ďalej upravenej podľa § 117 odsek 1 Trestného zákona, podľa ktorého trestné sadzby odňatia slobody ustanovené v tomto zákone sa u mladistvých znižujú na polovicu; horná hranica zníženej trestnej sadzby nesmie prevyšovať sedem rokov a dolná hranica zníženej trestnej sadzby dva roky, berúc pritom na zreteľ aj judikované rozhodnutie pod č. 32/2009, z ktorého vyplýva, že u mladistvých sa primárne aplikuje úprava trestnej sadzby podľa § 117 Trestného zákona, čomu zodpovedá sadzba 6 mesiacov až 2 roky a 6 mesiacov.

Odvolací súd následne mladistvému obžalovanému priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l/ Trestného zákona z dôvodov identických ako obžalovanému P. X.. Súčasne mu však priznal i priťažujúcu

okolnosť podľa § 37 písmeno m/ Trestného zákona, t.j. že už bol v minulosti za trestný čin odsúdený. Na uvedené odsúdenie odvolací súd prihliadal, pretože mladistvý sa súdeného činu dopustil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na podklade práve tohto skoršieho odsúdenia, navyše za charakterovo obdobnú trestnú činnosť (zločiny krádeže).

Na rozdiel od napadnutého rozsudku neprichádzala do úvahy aplikácia § 38 odsek 5 Trestného zákona (zvýšenie dolnej hranice sadzby o polovicu z dôvodu opakovaného spáchania zločinu), ako dôsledok zmeny právnej kvalifikácie v prospech mladistvého, ktorá sa premietla aj v zmysle kategorizácie trestných činov z pôvodného zločinu na prečin.

Na podklade uvedeného, odvolací súd uložil obžalovanému mladistvému G. I., v trestnej sadzbe odňatia slobody v rozpätí 6 mesiacov až 2 rokov a 6 mesiacov, nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka a 6 mesiacov, ktorá v sebe v zmysle § 34 Trestného zákona zohľadňuje jeho doterajší spôsob života, keď už ako mladistvý je tretíkrát odsudzovaný za majetkovú trestnú činnosť, už skoršie odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 13.09.2018, 3T/65/2018, právoplatný 13.09.2018 na nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý sa zjavne minul výchovnému a preventívnemu účinku, rovnako ako inštitút podmieneného prepustenia dňom 28.03.2019, keď už 08.07.2019 sa dopustil v tejto veci súdnej trestnej činnosti.

V súlade s § 117 odsek 4 Trestného zákona obžalovaného mladistvého na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých.

Na podklade vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení, vedený vyššie rozvedenými úvahami, odvolací súd o odvolaní obžalovaného P. X. rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.